

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1975 - 1976 *

door

René DE HERDT
Stadsarchief Gent

Inventarissen, bibliografieën, regestenlijsten.

1. COPPEJANS-DESMEDT H., *Gids voor de Bedrijfsarchieven bewaard in de openbare depots van België. Guide des Archives d'Entreprises conservées dans les dépôts publics de la Belgique*, (Archief- en Bibliotheekwezen in België, extranummer 13), Brussel, 1975, 358 blz.

In het kader van deze bibliografie zijn belangrijk : de bedrijfsarchieven bewaard in het Rijksarchief te Gent (p. 161-171 en p. 285-288), in het Stadsarchief van Gent (p. 247-267) en in de Universiteitsbibliotheek te Gent (p. 272-275). Per bedrijf wordt men ingelicht over : de naam van de firma of de sociale benaming, de activiteit(en), het volume en de uiterste data van het voorhanden archief, de bijzonderste reeksen of belangrijkste documenten, de voorwaarden voor de raadpleging, het bestaan van een inventaris, opmerkingen. Met : *Index van de persoons- en firmanamen ; Index van de geografische namen ; Index rerum.*

2. DE BAETS A., *De Staten van Goed van de heerlijkheden afhingende van Sint-Pieters Abdij Gent. Dl. V : Einde Zwijnaarde. Vervolg supplement Overmeersch 1600-1780. Dl. VI : Supplement Overmeersch 1600-1780. Destelbergen, Zeevergem*, (Uitgave van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde. Gouw Oost-Vlaanderen), Gent, 1976.

Uitstekend werkinstrument voor genealogen. Het bevat korte regesten op de staten van goed. Delen I tot IV die reeds in 1970-1974 verschenen handelen over *St.-Pieters-Dorp, Baerle, Berchem, Overmeersch, Saffelaere, Ledeberg, Destelbergen, Zwijnaarde.*

3. DE HERDT R., *Bibliografie van de geschiedenis van Gent, 1974-1975*, in *HMGOG*, XXIX, (1975), p. 129-144.

Vervolg van de jaarlijkse bibliografie die sinds 1973 in de *HMGOG* verschijnt.

(*) Gebruikte afkorting : *HMGOG* = *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*. Uit vulgariserende werken en artikels werd slechts een keuze gemaakt. Een aantal niet opgenomen artikels kan men vinden in *Gendtsche Tydinghen* en in *Toerisme in Oost-Vlaanderen*, 1975 en 1976.

4. DESITTERE M., *Archeologische Kroniek*, in *HMGOG*, XXIX, (1975), p. 117-127, geïllustreerd.

Vervolg van de jaarlijkse kroniek die sinds 1973 in de *HMGOG* verschijnt. Valt uiteen in twee delen : A. *Opgravingen en Vondsten : de Bronstijd* ; B. *Varia en Personalia*.

5. MARECHAL G., *Inventaris van het archief van de abdij van Groenenbriel te Gent*, (Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur en Ministerie van Nationale Opvoeding en Franse Cultuur. *Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Rijksarchief te Gent*), Brussel, 1975, 51 blz.

Inventaris van het archief van het in de 14de eeuw opgerichte Sint-Margaretaklooster of klooster van Groenenbriel (in oorsprong gesticht door Simon de Mirabello en Elisabeth van Lierde). Het klooster werd afgeschaft door de wet van 15 fructidor jaar IV (29 augustus 1796). Na een korte inleidende bespreking over de aard van de archiefdocumenten volgt de eigenlijke inventaris die uiteenvalt in : I. *Inventaris, Kroniek, Cartularium, Kalendarium* ; II. *Oprichting van het klooster* ; III. *Inrichting van het klooster* ; IV. *Goederen* ; V. *Varia*. Met koncordantietafels en index van persoons- en plaatsnamen.

6. VAN TYGHEM F., *Bibliografie van de geschriften van Em. Prof. Dr. Firmin De Smidt*, in *Gentse Bijdragen tot de Kunstgeschiedenis*, XXIII, (1973-5), p. 3-8.

Negenenzestig artikels, recensies en boeken in verband met de bouwkunst, voornamelijk te Gent in kronologische volgorde, gepubliceerd in de periode 1932-1974.

Algemeen

7. ELAUT L., *Het Leven van de Gentse Ziekenhuizen vanaf hun ontstaan tot op heden*, Gent, 1976, 239 blz., 122 illustraties.

Na een inleiding over het ziekenhuiswezen in de Oudheid, peilt de auteur naar de oudst bekende ziekenhuizen te Gent om vervolgens van de vroegere en hedendaagse gasthuizen, ziekenhuizen en poliklinieken één voor één de geschiedenis te schetsen en hun werking te bespreken.

8. DECAVELE J. en R. DE HERDT, *Gent op de wateren en naar de zee*, Gent, 1976, 368 blz., rijk geïllustreerd.

Deze omvangrijke en mooi geïllustreerde uitgave behandelt de Gentse havengeschiedenis en -activiteit vanaf zijn vroegste geschiedenis tot

1976. Het boek werd onderverdeeld in twee delen, die op hun beurt twee hoofdstukken omvatten. Het eerste deel *De Haven van Gent tijdens het Ancien Régime* behandelt aldus *De waterwegen en de trafiek en De aktiviteit in en rond de haven*. Het tweede deel *Het Zeekanaal van Gent naar Terneuzen* bevat *De uitbreiding van de infrastructuur en De maritieme en kommercieel-industriële ontwikkeling van de haven*. Het tweede deel kwam tot stand met medewerking van N. DECORTE.

Grafieken, kaarten, tabellen, bibliografie, kronologisch overzicht.

9. *Oost-Vlaanderen. De provincie vroeger en nu, (Uitgave Gemeentekrediet van België)*, Brussel, 1976, 93 blz., 113 illustraties. .

Deze bijdrage belicht de geschiedenis (vanaf het graafschap Vlaanderen tot 1975) en de hedendaagse toestand van de provincie Oost-Vlaanderen en schetst het ontstaan en de functie van het provinciebestuur. Als dusdanig is ze ook voor de geschiedenis van Gent belangrijk. Geen vermelding van auteur(s), geen inhoudstafel.

Archeologie.

10. DE LAET S.J., *Prehistorische kulturen in het zuiden der Lage Landen*, Wetteren, 1974, 564 blz., 253 figuren.

Uitstekend overzicht dat een meer analytische beschrijving geeft van de onderscheiden prehistorische beschavingen in België, het Groot-hertogdom Luxemburg, de aangrenzende gedeelten van West-Duitsland en van Noord-Frankrijk en de meest zuidelijke provinciën van Nederland.

11. ID., en J. NENQUIN, A. VAN DOORSELAER, M. DESITTERE, A. GAUTIER, H. THOEN, F. VERHAEGHE en M. ROGGE, *Oudheidkundige opgravingen en vondsten in Oost-Vlaanderen*, VII, (*Kultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen. Bijdragen. Nieuwe Reeks*, nr. 2), Gent 1976, 215 blz., platen, tekeningen en grondplannen.

Voor de geschiedenis van Gent zijn belangrijk :

1. DE LAET S.J. e.a., *De opgravingen te Destelbergen. Eindverslag over opgravingsvlak A* (p. 21-72). Worden besproken : het urnenveld uit de late Bronstijd en de vroegere IJzertijd ; de andere sporen van vóór-Romeinse bewoning ; de sporen uit de Romeinse tijd.

P. JANSSENS geeft in bijlage (p. 66-68) het resultaat van het onderzoek van krematieresten uit het urnenveld van Destelbergen. A. GAUTIER bespreekt in bijlage (p. 69-70) de dierenbeenderen van de Romeinse nederzetting (midden 1ste tot 4de eeuw na J.C.)

- te Destelbergen bij Gent verzameld in 1967-1970.
- P. DE PAEPE bespreekt in een derde bijlage (p. 71-72) het gesteentemateriaal van de opgravingen te Destelbergen 1967, 1969 en 1970.
2. VERHAEGHE F., *Merkwaardige ruiterstatuetten uit het middeleeuwse graafschap Vlaanderen* (p. 187-204), waarin o.a. fragmenten van diverse ridderbeeldjes in aardewerk uit het Bijlokemuseum te Gent worden besproken.
 3. GAUTIER A., *Ezels- en andere dierenresten uit het laatmiddeleeuwse Gent (tiende tot zestiende eeuw)* (p. 205-212). Bespreking van beenderresten die in 1973 en 1974 gedurende grondwerken te Gent werden verzameld door J. Peyskens.
12. DE PUYDT J., *Eerste archeologisch onderzoek in het Patershol, in Ghendtsche Tydinghen, V*, (1976), p. 134-139, geïllustreerd.
- Doel, mogelijkheden en eerste resultaten van het archeologisch onderzoek dat recent in het Patershol werd ondernomen.
13. *Graven naar Gents verleden, (Tentoonstelling Gent. Centrum voor Kunst en Cultuur, 11 december 1976 - 30 januari 1977. Stad Gent)*, 82 blz., 34 illustraties.

Het gaat hier niet om een catalogus, maar om een begeleidende brochure van een tentoonstelling waarin gepoogd werd een algemeen wetenschappelijk verantwoord overzicht te geven van alle archeologische opgravingen die tot einde 1976 in het Gentse verricht werden, alsook van alle archeologische voorwerpen die onze Gentse bodem heeft prijsgegeven. J. VANDENHOUTE schetst het ontstaan en de groei van de Gentse archeologie en behandelt het archeologisch onderzoek naar het middeleeuwse en moderne Gent. S. DE LAET schetst de evolutie van Gent in een bijdrage getiteld: *Gents verste verleden. Van paleolithische kampeerplaats tot middeleeuwse portus*, en bespreekt de opgravingen te Destelbergen-Eenbeekende. M. DESITTERE behandelt de voorgeschiedenis, H. THOEN de Gallo-Romeinse periode, A. VAN DOORSELAER en B. BAILLIEUL spreken over de Merovingische en Karolingische periode. C. HOEK onderzoekt de relatie tussen de stadshistorie en stadsarcheologie.

Middeleeuwen

14. DEBROUWERE M. en DUCATTEEUW E., *De Sint-Pietersbeerlijken op Desselgem, Beveren, Waregem en Deerlijk*, in *Jaarboek van de Geschied- en Heemkundige Kring „De Gaverstreke“*, 1974, p. 51-106 en 1975, p. 49-135, geïllustreerd.

Historisch overzicht en beschrijving van de lenen van de Gentse Sint-

Pietersabdij. Met namenlijst van leenplichtigen, pachters, enz., vanaf de oudste bronnen tot aan de Franse Revolutie, en gedetailleerde *Kaart van de Vrij-eigen Kerkenbeerblijfheid van Sint-Pietersklooster te Gent, in Desselgem, Beveren, Waregem en Deerlijk.*

15. BLOCKMANS W.P. en W. PREVENIER, *Armoede in de Nederlanden van de 14e tot het midden van de 16e eeuw; bronnen en problemen*, in *Tijdschrift voor Geschiedenis*, jg. 88, (1975), p. 501.

Artikel waarin wordt aangetoond dat een verantwoorde behandeling van behoeftigheid moet uitgaan van de sociale structuren en de economische conjunctuur. Een aantal cijfergegevens en voorbeelden in verband met Gent.

16. VAN OOST A., *Sociale stratifikatie van de Gentse opstandelingen van 1379-1385. Een kritische benadering van konfiskatiedokumenten*, in *HMGOG*, XXIX, (1975), p. 59-92.

Na de slag van Westrozebeke (1382) bleef Gent nog tot 1385 het bolwerk van de opstandelingen. In de verbeurdverklaringsregisters en (of) in de baljuwsrekeningen van het Land van Waas, Dendermonde, Kortrijk e.a. vindt men verbeurdverklaringen van onroerende goederen toebehorend aan personen uit Gent. De auteur doet een poging om op basis van deze bronnen een beeld te geven van de sociale geleiding van de Gentse opstandelingen. Na een uitvoerige metodologische inleiding, blijkt het resultaat o.m. te zijn dat 45 % van de opstandelingen tot „poorterij” mag gerekend worden, slechts 12 % tot de wevers en 20 % tot de kleinere neringen. Omwille van de „onrechtstreekse” bronnen was het echter vooralsnog niet mogelijk een volledig sluitende stratifikatie van de opstandelingen te schetsen.

Moderne Tijden - De Pacifikatie van Gent.

Naar aanleiding van de vierhonderdste verjaardag van de Pacifikatie van Gent werd te Gent niet enkel een tentoonstelling gehouden maar had tevens een wetenschappelijk colloquium plaats. Talrijke bijdragen, zowel wetenschappelijke als welke zich richten tot een breed publiek, verschenen in tijdschriften en bladen van zeer gevarieerde aard. Hier volgt een keuze uit de artikels waarvan de inhoud meer bepaald de Pacifikatie van Gent zelf, ofwel de toestand in Vlaanderen of in Gent tijdens de tweede helft van de zestiende eeuw tot onderwerp had.

17. BLOCKMANS W.P. en P. VAN PETEGHEM, *De Pacifikatie van Gent als uiting van continuïteit in de politieke opvattingen van de standenvertegenwoordiging*, in *Tijdschrift voor Geschiedenis*, jg. 89, (1976), afl. 3, p. 322-334.

De auteurs onderzoeken in hoeverre de inhoud van de Pacificatie aanleiding gaf om dit verdrag te laten uitgroeien tot één van de belangrijkste akten die de grondwet zijn gaan uitmaken van de Republiek.

18. DECAVELE J., *Eenheid en Scheiding in de Nederlanden, 1555-1585*, Gent, 1976, 275 blz., 166 illustraties.

Catalogus van de tentoonstelling in het Centrum voor Kunst en Cultuur naar aanleiding van de herdenking van de Pacificatie van Gent (9 september - 8 november 1976). Met medewerking van R. DE HERDT. De catalogus bevat tevens twee bijdragen, nl. R.C. VAN CAENEGEM, *De Pacificatie van Gent (1576-1976)*, p. 13-17 en I. SCHÖFFER, *De Pacificatie van Gent, op tweeërlei afstand bezien*, p. 19-23.

- 19.. ID., *De Pacificatie van Gent, taal van verzoening en eensgezindheid in de verscheurde Nederlanden*, in *Ghendtsche Tydinghen*, V, (1976), p. 146-150, geïllustreerd.
20. ID., *De Pacificatie van Gent*, in *Spiegel Historiae*, jg. 11, (1976), nr. 11, p. 578-585, geïllustreerd.
21. ID., *De Pacificatie van Gent in 1576. Een gemiste kans voor de vorming van een Nederlands gemenebest*, in *Snoecks 77*, p. 44-59, geïllustreerd.
22. *Opstand en Pacificatie in de Lage Landen, (Syllabus van het tweedaags colloquium bij de herdenking van de Pacificatie van Gent, gehouden in „Het Pand”, Onderbergen 1 te Gent, vrijdag 22 en zaterdag 23 oktober 1976)*, Gent, 1976, 62 blz.

Korte samenvatting of duiding van de referaten. Achteraan vindt men de tekst van de Pacificatie van Gent met begeleidende documenten.

23. *Opstand en Pacificatie in de Lage Landen. Bijdrage tot de studie van de Pacificatie van Gent, (Verslagboek van het Tweedaags Colloquium bij de vierhonderdste verjaardag van de Pacificatie van Gent)*, Gent, 1976, 391 blz., 19 platen met illustraties.

Deze bijdrage bevat de verslagen van de achttien referaten tijdens het colloquium (22-23 oktober 1976) gehouden. Sommige verslagen zijn belangrijk voor de geschiedenis van Gent zelf. Alle overstijgen echter de plaatselijke geschiedenis en hebben een internationale draagwijdte. In het kader van deze bibliografie menen we nochtans te mogen citeren: M. BAELDE en P. VAN PETEGHEM, *De Pacificatie van Gent (1576)*, p. 1-62; P. VAN PETEGHEM, *Vlaanderen met gematigde geestdrift Brabant achterna*, p. 75-78; N. MADDENS, *Hoeveel inwoners telde het graafschap Vlaanderen op de vooravond van de op-*

stand tegen Spanje?, p. 166-172 ; E. VAN CAUWENBERGHE, *De economische ontwikkeling in de Nederlanden vanaf de tweede helft van de vijftiende eeuw tot omstreeks 1576*, p. 173-183 ; J. BRIELS, *De emigratie uit de Zuidelijke Nederlanden omstreeks 1540-1621/30*, p. 184-220 ; H. DE RIDDER-SYMOENS, *De weerklank van de hervorming en de onafhankelijkheidsstrijd in de publikaties van de kringen voor plaatselijke geschiedenis*, p. 274-298 (met bibliografische lijst en alfabetische auteurslijst) ; U. VERMEULEN, *Katholieken en liberalen tegenover de Gentse pacificatiefeesten van 1876*, p. 332-350. In de *Bijlagen* (p. 351-365) vindt men de tekst van de pacifikatie met begeleidende documenten. Met personalia van de auteurs, verantwoording van de V.Z.W. De Pacificatie van Gent en feestprogramma.

24. *Pacificatie-Courant*, (Clio nr. 189), Antwerpen, s.d., 12 blz., 21 illustraties.

Dit speciaal nummer o.l.v. J. DECAVELE, uitgegeven door de Orde van den Prince met medewerking van Clio en Historische Documentatie, poogt in een negentiental artikels een beeld te geven van hoe de Pacifikatie en de gebeurtenissen uit die periode werden gezien door de inwoners van de Nederlanden in de 16de eeuw.

25. *Tractaet vanden Peys of De Pacificatie van Gent gesloten tussen de Staten van de Nederlanden en de Prins van Oranje, Holland, Zeeland en verbondenen. Bevattende de 25 artikelen opgesteld in het raadhuis van Gent en aldaar bekendgemaakt den achtsten November 1576. Gepubliceerd op 8 november 1976. De Pacificatie van Gent 1576-1976*, s.l., s.d., (Gent, 1976), 24 blz., geïllustreerd.

Deze bespreking en evokatie van de Pacifikatie van Gent is in de eerste plaats bestemd voor de Gentse jeugd. In korte hoofdstukjes worden een aantal aspecten van of in verband met de Pacifikatie besproken : de afkondiging, de onderhandelaars, de artikelen zelf, was de Pacificatie een echte vrede?, de godsdienstkwestie, de Staten-Generaal, de Zeventien Provinciën, de formule gebruikt in Holland, Zeeland en aangesloten gebieden, de verspreiding, de tekst van de hoofding waarmee vorstelijke plakaten werden ingeleid.

26. VAN DOORNE G., *Gent en de opstand tegen Spanje*, in *Vlaanderen*, jg. 25, (juli-aug. 1976, nr. 153), p. 193-199, geïllustreerd.

Algemeen historisch overzicht van de gebeurtenissen te Gent vóór en na de Pacifikatie.

27. VAN PETEGHEM P., *Vlaanderen in 1576 : revolutionair of reactionair?*, in *Tijdschrift voor Geschiedenis*, LXXXIX, (1976), nr. 3, p. 335-357.

De auteur geeft een situatieschets van Vlaanderen in 1576. Hij bespreekt de Spaanse furie te Aalst, de vergadering der Staten en Vier Leden van Vlaanderen te Gent, het verloop en het belang van de Pacifikatie van Gent in Vlaanderen, de ratifikatie van de Unie van Brussel, en de reacties op het Eeuwig Edikt. In een besluit specificceert de auteur in hoeverre de situatie in Vlaanderen de onderhandelingen in Gent heeft beïnvloed, in hoeverre er een differentiatie is vast te stellen in de houding van bepaalde sociale groepen ten overstaan van de Pacifikatie. Hij konkludeert dat de machtsgroepen in het Vlaanderen van 1576 erg reaktionair waren.

28. VAN ROOSBROECK R., *Vier eeuwen pacificatie*, in *De Periscoop*, jg. 26, (1976), nr. 11, p. 10 en *Vier eeuwen pacificatie, II : de overwinning van Oranje in de pacificatie en zijn nederlaag*, in *De Periscoop*, jg. 26, (1976), nr. 12, p. 9.
29. WOLTJER J.J., *De Vredemakers*, in *Tijdschrift voor Geschiedenis*, jg. 89, (1976), afl. 3, p. 299-321.

De auteur poogt de Pacifikatie van Gent te schetsen in een juist historisch perspectief door de periode die de Pacifikatie voorafging uitvoerig te belichten.

Hedendaagse Tijd (o.m. sociale geschiedenis, industriële archeologie)

30. AVONDTS G., R. MOONEN en M. SCHOLLIERS, *De Gentse textielarbeiders in de 19e en 20e eeuw. Dossier 1 : Methodiek*, (Centrum voor Hedendaagse Sociale Geschiedenis), (Vrije Universiteit Brussel), Brussel, s.d., 79 blz.

In dit eerste dossier worden de gebruikte werkmethode (komputerverwerking) en de gebeurlijke moeilijkheden behandeld bij het onderzoek en de verwerking van het bronnenmateriaal dat zich in het Fonds Voortman op het Stadsarchief te Gent bevindt. Naast deze methodologische bespreking bevat het dossier een beschrijving van de techniek van spinnen en weven, een drietalige woordenlijst van technische termen, een beknopte bibliografie betreffende de textieltechnische werken en een meer algemene bibliografie betreffende de Gentse textielarbeiders in de 19de en 20ste eeuw.

31. AVONDTS G., J. DEBULPAEP, J. HANNES, R. MOONEN, E. SCHOLLIERS en P. SCHOLLIERS, *De Gentse textielarbeiders in de 19e en 20e eeuw. Dossier 3 : Lonen in de spinnerij van het bedrijf A. Voortman - N.V. Texas, 1835-1914*, (Centrum voor Hedendaagse Sociale Geschiedenis), (Vrije Universiteit Brussel), Brussel, 1976, 119 blz.

Bijna volledige reeks loongegevens in tabelvorm over de verschillende categorieën van arbeiders (van arbeiders aan de klopmachine tot spinners, bobijnsters en schoonmaaksters) in de spinnerij A. Voortman-Texas van 1835 tot 1914. Ook de lonen van totaalgroepen werden in tabelvorm opgesteld. De tabellen bevatten: jaartal, aantal gegevens waarop de komputer de berekeningen heeft gebaseerd, informatie over de werkduur per week, gemiddeld brutoweekloon per arbeider, gemiddeld nettoweekloon per arbeider, verdiend dagloon per arbeider. Bij de meeste tabellen hoort een loonkurve.

32. DE HERDT R., *Op speurtocht naar het industrieel verleden van Gent*, in *Toerisme in Oost-Vlaanderen*, jg. 24, (1975), p. 81-85.

Een eerste peilen naar de toeristische mogelijkheden van de industriële archeologie te Gent.

33. ELAUT L., *Komplementaire verzamelingen rondom de vernederlandsing van de Gentse universiteit. Een getuigenis!*, in *Wetenschappelijke Tijdingen*, jg. 34, (1975), kol. 10-28.

34. *Machten en Mensen. De belangrijkste studies van Jan Dhondt over de geschiedenis van de 19e en 20e eeuw. Hommes et Pouvoirs. Les principales études de Jan Dhondt sur l'histoire du 19e et du 20e siècles.* (Uitgave Jan Dhondt Stichting), Gent, 1976, 704 blz.

Op een bio-bibliografie van de hand van R. VAN EENOO volgen een zeventiental studies van Jan Dhondt (1915-1972). Voor Gent zijn belangrijk *L'industrie cotonnière gantoise à l'époque française; Notes sur les ouvriers industriels gantois à l'époque française. Un militant gantois de la Première Internationale* waarin de rol van Karel de Boos als militant van de Internationale in een wijds perspectief wordt belicht; *Woelingen te Gent in 1848*, waarin aan de hand van gegevens uit het censitaire kiesstelsel en over rechtstreekse belastingen een eenvoudige heldere analyse van de Gentse sociale structuur in 1848 wordt gegeven.

35. SCHOLLIERS M., *De Gentse textielarbeiders in de 19e en 20e eeuw. Dossier: 2. Bedrijfs geschiedenis van de Firma A. Voortman - N.V. Texas, (Centrum voor Hedendaagse Sociale Geschiedenis), (Vrije Universiteit Brussel)*, Brussel, s.d., 150 blz.

De bedrijfseconomische geschiedenis van de firma A. Voortman - N.V. Texas (1790-1907) valt uiteen in drie perioden: een eerste kenmerkt zich door de groei van de katoendrukkerij (in 1790 door A. Voortman opgericht in associatie) tot geïntegreerde katoenonderneming en de gunstige weerslag hiervan (tot ca. 1860). Daarop volgt te beginnen met de Amerikaanse Secessieoorlog een periode van stagnatie. Tijdens deze periode wordt de firma in 1876 omgezet in

N.V. Texas. Dank zij belangrijke investeringen volgt vanaf het einde der negentiger jaren een periode van nieuwe bloei. De auteur gaat tevens aan de hand van grafieken en tabellen uitvoerig in op de evolutie van de verkopen en van de winst, alsook op de evolutie van het aandeel der loonkosten in het totaal der produktiekosten. Ten slotte wordt een vergelijking gemaakt tussen de evolutie bij A. Voortman - N.V. Texas en de ontwikkeling van de Belgische industrie en katoennijverheid (1800-1907).

36. ID., *Het Katoenbedrijf A. Voortman en de Secessieoorlog*, in *Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis*, VI, (1975), p. 117-144.

Dit interessant artikel valt uiteen in drie gedeelten, nl. de geschiedenis van de firma A. Voortman vóór de crisis van 1861-1866; het algemeen conjunktuurbeeld; de toestand van het bedrijf tijdens de Amerikaanse Secessieoorlog. Het zou tot 1868 duren alvorens de firma zich aan de gevolgen van de Secessieoorlog zou kunnen onttrekken.

37. STEELS M., *In Gent van 1841 tot 1850. Deel VII : Armoede in 1846*, in *Ghendtsche Tydinghen*, IV, (1975), p. 200-210; *Deel VIII, Gent in 1847, Het Hongerjaar*, in *Ghendtsche Tydinghen*, V, (1976), p. 3-20; *Deel IX : Gent in 1848. Woelingen te Gent*, in *Ghendtsche Tydinghen*, V (1976), p. 47-62; *Deel X : Gent in 1849. Het cholerajaar*, in *Ghendtsche Tydinghen*, V, (1976), p. 102-115; *Deel XI : Gent in 1850*, in *Ghendtsche Tydinghen*, V, (1976), p. 191-206, geïllustreerd.
38. ID., *Gent in 1876*, in *Ghendtsche Tydinghen*, V, (1976), p. 150-161, geïllustreerd.
39. ID., *De Pacificatiefeesten te Gent in 1876*, in *Ghendtsche Tydinghen*, V, (1976), p. 161-180, 7 illustraties.

De auteur geeft o.m. een bespreking van de historische stoet die ter gelegenheid van de 300ste verjaardag van de Pacificatie door de Gentse straten trok en gaat in op de polemiek die in de 19de eeuw rond de Pacificatie werd gevoerd*.

Kerkgeschiedenis

40. Mgr. A. Triest, 1576-1657. (Catalogus, *Tentoonstelling 1976. St.-Baafskathedraal Gent*), s.l., s.d., (Gent, 1976), 20 blz., 1 illustratie. Gestencilde beschrijving van een aantal voorwerpen en documenten in verband met of uit de tijd van bisschop Antonius Triest.

* Cfr. nr. 23.

41. *Itinerarium Visitationum Antonii Triest Episcopi Gandavensis (1623-1654)*. De visitatieverslagen van bisschop Triest, uitgegeven door M. CLOET, (Symbolae Facultatis Litterarum et Philosophiae Lovaniensis, Series A, Vol. 2), Leuven, 1976, XXV + 577 blz., geïllustreerd.

Uitgave van de verslagen (Rijksarchief Gent, Fonds Bisdom B 136) van de Gentse bisschop Antoon Triest (1576-1657) bij de bezoeken die hij aan parochies van zijn bisdom heeft gebracht. De verslagen geven niet alleen een beeld van het godsdienstig en zedelijk leven van de parochiale gemeenschappen in de eerste helft van de 17de eeuw, maar bieden ook informatie over onderwijsstanden, de weerslag van krijgsverrichtingen, de demografische en sociale aspecten van het leven op het platteland en over het leven van bisschop Triest zelf. In de inleiding (waarvan een Engelse vertaling werd opgenomen) gaat de uitgever nader in op de kerkelijke wetgeving betreffende de bisschoppelijke visitatie en op het ontstaan, de vorm, de inhoud en de waarde van het *Itinerarium*. Met: Kaart van het bisdom Gent met dekanaten en parochies na 1642; Overzicht van de visitaties per parochie; Glossarium; Personen- en plaatsnamenregister.

Kunst en Cultuur

42. GYSSELING M., *Tentoonstelling Jan Frans Willems, (Gemeente Sint-Amandsberg, Campo Santo, Sint-Amanduskapel, 30 oktober - 7 november 1976)*, s.l., s.d. (Sint-Amandsberg, 1976), 16 blz.

Catalogus van 110 voorwerpen of documenten in verband met leven en werk van deze belangrijke figuur (1793-1846) die aan het begin stond van de Vlaamse strijd. Met biografische nota door A. DEPPEZ.

43. LANCKROCK R., *Toneelstudio '50 en Arcatheater, (Kultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen. Bijdragen. Nieuwe Reeks, nr. 1)*, Gent, 1976, 105 blz., 32 platen met illustraties.

Deze bijdrage valt uiteen in een elftal getuigenissen van mensen uit het toneelmilieu enerzijds, in de geschiedenis van Toneelstudio '50 en Arca anderzijds. Met documentaire gegevens, noten en namenregister.

44. LISSENS J.P., *Het aandeel van Frans de Potter in het ontstaan van het Davidsfonds*, in *Wetenschappelijke Tijdingen*, jg. 34 (1975), kol. 289-300.

De auteur belicht de rol van de Gentenaar Frans De Potter (1834-1904) bij de stichting van het Davidsfonds. Alhoewel het idee om een katholieke vereniging op te richten, die de tegenhanger zou zijn van het Willemsfonds, voor het eerst in Leuvense kringen was geopperd, gaf Frans De Potter door een artikel in het Fondsenblad van

- 20 december 1874 de impuls tot stichting van het Davidsfonds op 15 januari 1875.
45. VAN DOORNE G., *Stadsversieringen en blijde inkomsten*, in *Vlaanderen*, jg. 25 (juli-augustus 1976, nr. 153), p. 224-227, geïllustreerd.

De auteur bespreekt de stadsversieringen bij de inkomst te Gent van Willem van Oranje in 1577 (ontworpen o.m. door Lucas d'Heere), bij de inkomst van Frans van Valois, hertog van Anjou, op 20 augustus 1582 (ontworpen o.l.v. Lucas d'Heere) en bij de voorbereiding (einde 1584) van de inkomst van Alexander Farnese (o.l.v. Lieven van der Schelden).

Gidsen van musea, gebouwen, e.a.

46. *Bijlokemuseum. Beknopte Gids, (Stad Gent)*, Gent, 1976, 16 blz., geïllustreerd.

Toeristische gids van het Bijlokemuseum en zijn verzamelingen.

47. *Gids van 's Gravensteen te Gent, (Stad Gent)*, Gent, 1976, 47 blz., 13 illustraties.

Geschiedkundig overzicht en bespreking van het 's Gravensteen; bestemd voor toeristen. Ook de omgeving van de versterking en de in het 's Gravensteen bewaarde drukpersen (o.m. deze waarmee de *Gazette van Gent* werd gedrukt) worden beschreven.

48. *Gids van de Sint-Pietersabdij te Gent, (Stad Gent)*, Gent, 1976, 35 blz., 13 illustraties.

Deze bondige toeristische gids geeft een korte historische schets, een beschrijving van de belangrijkste delen van de abdij, een overzicht van het archeologisch onderzoek, een beschrijving van de Onze-Lieve-Vrouw Sint-Pieterskerk.

49. *Gids van het Stadhuis te Gent (Stad Gent)*, Gent, 1976, 29 blz., 10 illustraties.

In deze toeristische gids volgt op een beschrijving van het ontstaan en de ontwikkeling van het „Schepenhuis” een beschrijving van de voor het publiek toegankelijke zalen.

50. *Kabinet Maurice Maeterlinck. Gids voor de bezoeker en catalogus van de tentoonstelling, (Stad Gent. Museum Arnold vander Haeghen)*, Gent, 1976, 18 blz.

Bespreking van 120 voorwerpen en documenten die een beeld ophangen van leven en werk van deze te Gent geboren franstalige auteur (1862-1949), tevens Nobelprijswinnaar literatuur (1911).

51. *Museum voor Sierkunst. Gids voor de bezoeker, (Stad Gent)*, Gent, 1975, 32 blz., geïllustreerd.

Deze gids, samengesteld door L. DAENENS met medewerking van N. DE BISSCHOP, biedt een overzicht van het museum (oud Hotel De Coninck, Jan Breydelstraat) en zijn verzamelingen (o.m. meubelen, Chinees porselein).

Gebouwen, stadsbeeld

52. *Bouwen door de eeuwen heen. Inventaris van het cultuurbezit in België. Architectuur. Deel 4 na. Stad Gent, (Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur. Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg)*, Gent, 1976, LIII + 677 blz., rijk geïllustreerd, kaarten en plan.

Deze inventaris van het bouwkundig erfgoed van de Gentse binnenstad is een onmisbaar naslagwerk. Hij kwam tot stand o.l.v. S. VAN AERSCHOT met medewerking van C. BOGAERT, K. LANCLUS, M. VERBEECK en A. LINTERS. F. DAMBRE-VAN TYGHEM geeft een overzicht van de aardrijkskundige situatie, de historische evolutie en de stadsontwikkeling. Na een overzicht van de evolutie van de architectuur in de Kuip van Gent worden de technische, bouwkundige termen aan de hand van tekeningen verduidelijkt. Daarna volgt een alfabetische bespreking per straat van het bouwkundig erfgoed. Van de in aanmerking genomen gebouwen wordt niet enkel de bouwhistorische evolutie en een beschrijving gegeven maar er wordt ook verwezen naar archief- of bibliografische bronnen. Achteraan werd een fotoarchief met 1509 illustraties ingelast. Een aantal tekortkomingen. Met : register der architecten en restaurateurs, beknopte literatuur-opgave, lijst van beschermde monumenten en landschappen, lijst van belangrijke gebouwen.

53. DE HERDT R., *Wat blijft er nog over van „ons geduchts beren hof ten walle” of het Prinsenhof?*, in *Toerisme in Oost-Vlaanderen*, jg. 25, (1976), p. 25-28, geïllustreerd.

Artikel van toeristische aard waarin een aantal nog niet gepubliceerde gegevens over het Prinsenhof voorkomen. Het Prinsenhof was eertijds de verblijfplaats van de graven van Vlaanderen.

54. ID., *Te schande op de Vismarkt*, in *Toerisme in Oost-Vlaanderen*, jg. 25, (1976), p. 2-5, geïllustreerd.

Artikel van toeristische aard dat een aantal tot hiertoe nog niet gepubliceerde gegevens bevat over de middeleeuwse schandbank of het Pelorijn op de Groentenmarkt te Gent.

55. DE SMIDT F., *Het verworden van een portaal. Sint-Niklaaskerk te Gent, (Mededelingen van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België. Klasse der Schone Kunsten, XXXVII, (1975), nr. 1), Brussel, 1975, 31 blz., 10 illustraties.*

Kunsthistorische en bouwkundige studie over de kapel (einde 13de-14de eeuw) gelegen aan het westelijk uiteinde van de zuidgevel van de Sint-Niklaaskerk. Deze kapel werd in de tweede helft van de 14de eeuw tot een portaal omgevormd. In de 17de eeuw werd dit portaal afgesloten en verbouwd tot kapel voor de in 1613 opgerichte Sint-Michielsgilde die de schermers verenigde. Hieraan herinneren nog enkele fragmenten van muurschilderingen (de aartsengel Michaël doodt de draak) en een portiekaltaar uit 1629 door Jan Bossier.

56. DE VINCK K., *De metamorfosen van een stadsgezicht. De Graslei en de Koornlei te Gent van de middeleeuwen tot vandaag, (Verhandelingen van de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent, XIII), Gent, 1976, 164 blz., 66 illustraties.*

Uitvoerige en rijk geïllustreerde kunsthistorische studie over de gevels op Koorn- en Graslei te Gent. In een eerste hoofdstuk gaat de auteur over tot een topografische studie aan de hand van acht plannen, om daarna het algemeen uitzicht van Gras- en Koornlei vanaf de middeleeuwen te bespreken en te wijzen op de problemen in verband met de toponiemen Graslei en Koornlei. Een tweede hoofdstuk is gewijd aan de openbare werken, o.a. de havenaanleg en de kaaien. Van het derde tot het zevende hoofdstuk wordt de bouwgeschiedenis en de beschrijving gegeven van de nog bestaande en verdwenen gevels uit de Romaanse periode, de 16de, 17de, 18de en 19de eeuw. Het werk blijft voor aanvullingen vatbaar. Met bibliografie.

57. DHANENS E., *Het ontwerp van Lieven Cruyl voor het hoogaltaar van Sint-Baafskathedraal te Gent, in De Gulden Passer. Bulletin van de „Vereeniging der Antwerpsche Bibliophielen”, jg. 52, (1974), p. 79-94, geïllustreerd.*

Bespreking van het onuitgevoerde ontwerp (1668) van Lieven Cruyl voor het hoogaltaar van de Sint-Baafskathedraal.

58. LALEMAN M.C., *Joos Roman en Lieven de Key, in Vlaanderen, jg. 25 (juli-augustus 1976), nr. 153, p. 222-223, geïllustreerd.*

Korte biografische nota over deze twee belangrijke meesters in het

Gentse ambacht van de metselaars en steenhouwers in de tweede helft van de 16de eeuw en over hun familie. Reeds in 1552 had Rooman de leiding van de werken aan het transept van de Sint-Baafskerk. Het ontwerp voor de proosdij van Sint-Baafs is waarschijnlijk eveneens van zijn hand. Zijn belangrijkste werk is het ontwerp van de Bollaertskamer. Zijn kleinzoon Frans Rooman zou vooral in Frankrijk bekendheid verwerven als bruggenbouwer. Lieven de Key had in de kalvinistische periode (1578-1584) o.m. het toezicht over de werken aan de Bollaertskamer. Zijn zoon, eveneens Lieven genaamd en gevestigd te Haarlem zou één van de belangrijkste bouwmeesters uit de 17de eeuw worden.

59. ID., *De ontwikkeling van het Gentse huisgeveltype in de tweede helft van de 16de eeuw*, in *Vlaanderen*, jg. 25 (juli-augustus 1976, nr. 153), p. 207-217, geïllustreerd.

Bouwkundig overzicht van de meest kenmerkende gevels te Gent gebouwd tussen ca. 1550 en 1590. De bouwactiviteit was bijna uitsluitend op burgerlijke konstrukties toegespitst. Twee types van woningen worden onderscheiden, nl. woningen met topgevels enerzijds en woningen met horizontaal gerichte gevel aan de straatkant waarin ten minste één dakvenster anderzijds. Volgt een bespreking van de Gentse renaissance in de bouwkunst en van de invloed van de Gentse renaissance-architectuur.

60. VAN DOORNE G., *Aanleg van een nieuwe verdedigingsgordel*, in *Vlaanderen*, jg. 25 (juli-augustus 1976, nr. 153), p. 200-206, geïllustreerd.

Interessant artikel over de „Oud-Nederlandse” vestinggordel die tussen 1577 en 1581, naar de plannen van de ingenieurs Jeannin du Bois, Maarten van Thol en Simon Claus werd aangelegd omheen Gent.

61. VAN TYGHEM F., *De Bollaertskamer*, in *Vlaanderen*, jg. 25 (juli-augustus 1976, nr. 153), p. 218-221, geïllustreerd.

De auteur situeert de Bollaertskamer in het Gentse stadhuis en bespreekt de bouw van deze renaissancevleugel (1580-1582) langs de kant van de Hoogpoort. De Bollaertskamer werd opgericht naar de plannen van metselaar Joos Rooman. Bij de beschrijving van en het peilen naar de betekenis van deze vleugel wordt de hypothese vooropgesteld dat het oorspronkelijk voorziene ontwerp van de Bollaertskamer waarschijnlijk uitgebreider was dan het gedeelte dat tot stand gekomen is.

62. ID., *De Vlaamse Kaai te Gent : een typisch voorbeeld van negentiende-eeuws eclectisme*, in *Gentse Bijdragen tot de Kunstgeschiedenis*, XXIII, (1973-5), p. 281-302, 15 illustraties.

Kunsthistorische studie over de huizen in eklektische stijl op de Vlaamse Kaai. Deze huizen gebouwd in het laatste decennium van de 19de of in de eerste jaren van de 20ste eeuw hadden als bouwmeester Jacobus Gustavus Semey (1864-1935).

63. WYLLEMAN L., *Het Instituut der Wetenschappen behorende tot de universitaire gebouwen der stad Gent*, in *Gentse Bijdragen tot de Kunstgeschiedenis*, XXIII, (1973-5), p. 255-280, 16 illustraties.

Geschiedenis en beschrijving van het monumentale Instituut der Wetenschappen waarvan de hoofdingang zich bevindt in de Jozef Plateaustraat en dat werd gebouwd tussen 1883 en 1890 naar de plannen van architect A.-E.-Th. Pauli (1820-1895). Met uitvoerige bibliografie.

Heemkunde

64. HAERENS K., *Gentse gedenkplaten*, Gent, s.d. (1976), 46 illustraties.

De auteur geeft een bondige bespreking van 46 gedenkplaten over personen die een rol hebben gespeeld in de geschiedenis van Gent.

65. HAESERYN R., *Neringen en ambachten op adreskaarten van geporseleind karton*, (*Catalogus, Museum voor Volkskunde, 6 december 1975 - 30 januari 1976*), (*Koninklijke Bond van Oostvlaamse Volkskundigen*), Gent, 1975, 56 blz., 5 illustraties.

In een inleiding wijst J. DE VRIENDT op het belang van de reclamekaart als bron voor de volkskunde. Daarop volgt een opsomming van de tentoongestelde adreskaarten en voorwerpen telkens met een beknopte beschrijving. De adreskaarten behelzen onderwerpen als drukkerij, boekbinderij, boekhandel, hotels, café's, restaurants, huisinrichting, glazenmakers, schilders, eten en drinken, textielberoepen, tabakswaaren, verwerking van metalen, houtbewerking, leerbewerking, tuinbouw, makelaars, industriële ondernemingen.

66. ID., *Verenigingsborden uit de collecties van het Gentse Museum voor Volkskunde*, (*Catalogus, Museum voor Volkskunde, 4 december 1976 - 30 januari 1977*), (*Koninklijke Bond van Oostvlaamse Volkskundigen*), Gent, 1976, 42 blz., 6 illustraties.

In de inleiding bespreekt E. SAMAIN-OUVREIN het serviesgoed als bron voor de kennis van het verenigingsleven. Daarop volgt een opsomming van de tentoongestelde voorwerpen en documenten met telkens een beknopte beschrijving. Aldus krijgt men een overzicht van de verenigingsborden in verband met verschillende verenigingen, o.m. vogelsportverenigingen, biljartverenigingen, heiligenverenigingen.

67. HOMBLE A.G., *Een inventaris en een ontgraving te Slype in verband met het Gentse Tempelhof*, in *Oostvlaamse Zanten*, LI, (1976), p. 137-144, geïllustreerd.

De ontdekking van het graf van broeder François Coussé, gouverneur van Sint-Jan van Jeruzalem in Vlaanderen (overleden op 26 mei 1450) te Slype brengt een element bij tot de geschiedschrijving, niet alleen van het Tempelhof van Slype, maar ook van O.-L.-Vrouw ter Swaelmen te Gent.

68. HOSTE L., *Bouwdata op Gentse huisgevels*, in *Oostvlaamse Zanten*, LI, (1976), p. 14-19, geïllustreerd.

De auteur geeft in vergelijking met P. CLAEYS, *Maisons particulières... portant une date dans leurs façades*, 1907, een lijst van de bouwdata op de huisgevels te Gent.

69. LIEVENS M., *De Sint-Jorisgilde te Gent*, in *Ghendtsche Tydinghen*, V, (1976), p. 20-37, geïllustreerd.

Vulgariserend artikel over de Sint-Jorisgilde te Gent.

70. ID., *De schuttersfeesten van het Sint-Jorisgild in 1752*, in *Ghendtsche Tydinghen*, V, (1976), p. 220-230, geïllustreerd.

Bespreking van de schuttersfeesten die op 12 juni en 10 en 11 september 1752 te Gent werden gehouden.

71. PATOOR W., WAEYTENS G. en VAN DAMME R., *Uit de Gentbrugse Eregalerij*, in *Jaarboek van het Heemkundig Genootschap van het Land van Rode*, IV, (1975), p. 9-43.

Korte biografische schets van zeventien belangrijke figuren uit Gentbrugge.

72. POELMAN R., *Sloten, van nederzetting tot bedevaartoord*, in *Heemkundige Kring De Oost-Oudburg*. Jaarboek XII, (1975), p. 3-104, geïllustreerd.

In deze studie behandelt de auteur de wijk Slotendries te Oostakker in zijn historisch perspectief: het Goed te Sloten en de Slotendries; het domein en het kasteel Slotendries; de adellijke familie De Courtebourne; het ontstaan der bedevaartplaats; Slotendries wordt het „Vlaamse Lourdes”; Lourdes wordt een onderwijscentrum. Met bijlagen.

73. VERSTRAETEN F., *De Broederschap van Sint-Jakob-in-Compostella, gevestigd in de Gentse Sint-Jakobskerk, op het einde van de XVe eeuw*, in *Ghendtsche Tydinghen*, V, (1976), p. 127-133.

Een aantal gegevens over de inrichting en reglementen van deze broederschap.

74. Vlieghe P., *Lievinus Cruyl (1640-1720)*, in *Ghendtsche Tydinghen*, IV, (1975), p. 226-228.

Biografische nota over de geestelijke Lievinus Cruyl, die o.m. een ontwerp van een torenspits voor de onvoltooide Sint-Michielskerk te Gent en een ontwerp voor het hoofdaltaar van Sint-Baafskathedraal op zijn naam heeft staan. Er wordt eveneens een bepreking gegeven van een panoramisch gezicht dat Cruyl in 1678 ter gelegenheid van de inname van Gent door Lodewijk XVI tekende.

Volkskunde, Folklore

75. DAEM M., e.a., *Votiefschilderijen en mirakelboek van Kapelletje Schreiboorn te Gent, (Koninklijke Bond der Oostvlaamse Volkskundigen)*, Gent, 1975, 140 blz., 80 illustraties.

Ter gelegenheid van zijn vijftigjarig bestaan ging de Koninklijke Bond der Oostvlaamse Volkskundigen over tot de publikatie van de zeventig votiefschilderijen (1733- ca. 1900) aanwezig in Kapelletje Schreiboorn (Hebberechtsgodshuis en aanpalende kapel, Kortrijksepoortstraat 138, Gent).

Na een toponymische en topografische verklaring van Schreiboorn, Schreiboornkapel, Kapelletje Schreiboorn, met medewerking van M. GYSSELING, weidt de auteur uit over de volkskundige en kulturele betekenis van de votiefschilderijen. Hiervoor deed hij beroep op de medewerking van M. GILLIS en D. MATTHEUWS, deskundigen respectievelijk in de tuinbouwkunde en in de diergeneeskunde. E. DHANENS belicht de kunsthistorische betekenis van de schilderijen. M. MADOU beschouwt de votiefschilderijen als ikonografische bron voor de studie van het kinderkostuum. Met medewerking van X. de GHELLINCK de VAERNEWYCK gaat de auteur over tot de inventarisatie met bio- en bibliografische gegevens van geportretteerden en schilders. Bij de bespreking van de weldaden, wonderen en mirakelen door aanroeping van O.-L.-Vrouw van Schreiboorn gaf dokter L. ELAUT zijn advies. Daarop volgt een uitgave met verklarende aantekeningen van het Notitieboek der Mirakelen (RAG., St.-Pietersabdij, 2de reeks, nr. 243). Resumé in vier talen. Lijst van illustraties. Register van persoons- en plaatsnamen.

76. H.C., *Nog eens Karelke Waeri*, in *Ghendtsche Tydinghen*, V, (1976), p. 84-95.

Wetenswaardigheden over deze Gentse volkszanger (1842-1868). Aanvulling van de *Documentaire Fiche: Karelke Waeri*, in *Ghendtsche Tydinghen*, I, (1972), p. 84-89.

77. L.H., *Gentse brouwersuitgangtekens in 1494 en in 1663*, in *Ghendtsche Tydinghen*, V, 1976, p. 74-84.

Opsomming, korte bespreking en vergelijking van de lijst der uitgangtekens uit het gildeboek der pijnders (1494) en de lijst der uitgangtekens, opgenomen in het Politye Boeck van Justus Billet.

78. *Tweemaal blijde intrede in Gent; Koning Boudewijn veroveret het hart der Gentenaren; Koninklijke belangstelling voor bloem en bloemenkweek; Koninklijk door de Gentse kanaalzone*, in *Toerisme in Oost-Vlaanderen*, jg. 25 (1976), p. 5-32.

Beschrijving en wetenswaardigheden over de bezoeken van koning Boudewijn aan Gent.

79. *Vorstenhuis en volk, (Tentoonstelling. Museum voor Volkskunde, 20 mei - 15 augustus 1976), (Koninklijke Bond der Oostvlaamse Volkskundigen)*, Gent, 1976, 45 blz., 14 afbeeldingen.

Kataloog van de tentoonstelling opgericht ter gelegenheid van het zilveren ambtsjubileum van koning Boudewijn I en het bezoek van koning Boudewijn en koningin Fabiola aan Gent op 23 mei 1976. In deze tentoonstellingscatalogus wordt de relatie tussen volk en vorstendynastie geïllustreerd door middel van prenten, foto's, voorwerpen, dokumenten en boeken.

80. VAN WESEMAEL M., *De maagd van Gent. I. Het Gedicht; II. De Tuin; De maagd van Gent in of zonder haar tuin*, in *Ghendtsche Tydinghen* IV, (1975), p. 211-215; V, (1976), p. 63-73 en p. 115-127, geïllustreerd.

Biografische nota's.

81. KONGS P., *Gustaaf Van De Woestijne*, in *Heemkundige Kring De Oost-Oudburg. Jaarboek XII*, (1975), p. 126-133.

Herdenkingsrede (20 oktober 1974 - Campo Santodag) over deze Vlaamse schilder (1881-1947).

82. MEYLAND F., *Karel Van De Woestijne*, in *Heemkundige Kring De Oost-Oudburg. Jaarboek XII*, (1975), p. 114-123.

Herdenkingsrede (26 oktober 1974 - Campo Santodag) over deze Vlaamse letterkundige en hoogleraar (1878-1929).

83. VAN ELSLANDER A., *Ledeganck herdacht*, in *Heemkundige Kring De Oost-Oudburg. Jaarboek XII*, (1975), p. 104-113.

Deze herdenkingsrede (7 november 1970 - Campo Santodag) geeft een levensschets van Karel Lodewijk Ledeganck (1805-1849), de dichter van *De Drie Zustersteden*.

84. VAN GENT M., *Martin Joseph Mengal*, in *Ghendtsche Tydinghen*, V, (1976), p. 37-38.

Korte biografische nota van deze Gentse musicus en konservatorium-direkteur (1784-1851).

85. ID., *Karel Ondereet*, in *Ghendtsche Tydinghen*, IV, (1975), p. 228-231.

Biografische nota over deze Gentse toneelschrijver (1804-1868).

86. WAUTERS-D'HAEN E., *Alex. Wauters, Catalogus van het oeuvre en begeleidende studie*, Gent, 1976, 317 blz., 75 illustraties.

Catalogus van de bekende Gentse kunstschilder Alex Wauters (1899-1965). Na een inleidende biografische studie volgt een opsomming van de verschillende werken met telkens een korte bespreking.